

FİKİR
KÜLTÜR
EDEBİYAT
DERGİSİ

Yıl 2008 / Mart

Sayı :24

ISSN : 1308-3732

Ahenk

www.ahenkdergisi.com

AHENK 24. SAYI DİZİN
AHENK DİZİN OCAK 2008

Karaçorlu, Mehmet Sait, Editör'den, **Bahara Bir Şey Diyen Yok**, Sayı: 24, Sayfa: 4

İskender Artunç, (Şiir), **Düğün**, Sayı: 24, Sayfa: 5

Karaçorlu, Mehmet Sait, Mesnevi Dersleri, **Put**, Sayı: 24, Sayfa: 6,7

Pekin Süleyman, (Şiir), **Yer misin?**, Sayı: 24, Sayfa:8

Yüksel Coşkun, Cuma Mektubu, **Her İnsan Biraz Yaşadığı Şehirdir**, Sayı: 24, Sayfa: 9,10

Demircan Behlül Nuri, (Şiir) **Geldim**, Sayı: 24, Sayfa: 11

Gagavuz Atilla, **NELEPE Nedir?**, Sayı: 24, Sayfa: 12,13

Çetin Meriç, (Şiir), **Zamanın Kör Noktası**, Sayı: 24, Sayfa: 14

Akçoral Bahri, **Serab-I Ömrüm**, Sayı: 24, Sayfa: 15,16

Kutlu Dilruba, (Şiir), Sen Bir Bahçeydin Yoluma Çıkan, Sayı: 24, Sayfa: 17

Hocaoğlu M. Cahid, **Mahzun Şövalye (3)**, Sayı: 24, Sayfa: 18,19,20

Divli Feyzullah, (Şiir) **Korkut Atam Şahit**, Sayı: 24, Sayfa: 21

Yüksel Coşkun, Hikâye, **Aşk İnsanlığın Evrensel Dilidir**, Sayı: 24, Sayfa: 22

Divli Feyzullah, **Lanetli Mektup**, Sayı: 24, Sayfa: 23

Laedri, Masallar, (Şiir), **İnekle Sivrisinek**, Sayı: 24, Sayfa: 24

ÂHENK

FİKİR KÜLTÜR EDEBİYAT DERGİSİ

SAYI 24 OCAK 2008

ÂHENK

FİKİR KÜLTÜR
EDEBİYAT DERGİSİ

SAHİBİ

AHENK AJANS İLETİŞİM
VE BİLİŞİM HİZMETLERİ

EDİTÖR

M. SAİT KARAÇORLU

YAYIN KURULU

- * M.S.Karaçorlu
- * Bicahi Esgici
- * Atilla Gagavuz
- * Bahri Akçoral
- * Coşkun Yüksel

İDARE YERİ

Yahyakaptan Mahallesi F46
D:27 K:6 İzmit

İLETİŞİM

0 262 311 54 58
editor@ahenkdergisi.com

DİZGİ-MİZANPAJ

Âhenk Ajans
BASKI

.....

Bu sayıda;

Karaçorlu, .M. Sait, Editör'den, Bahara Bir Şey,	4
İskender Artunç, (Şiir), Düğün,	5
Karaçorlu, M.Sait, Mesnevi'den, Put,.....	6,7
Peşin Süleyman, (Şiir) Yer misin?,	8
Yüksel Coşkun, Her İnsan Biraz,	9,10
Demircan Behlül Nuri, (Şiir), Geldim,	11
Gagavuz Atilla, Nelepe nedir?,	12,13
Çetin Meriç, (Şiir) Zamanın Kör Noktası,	14
Akçoral Bahri, Serab-ı Ömrüm,	15,16
Kutlu Dilruba, (Şiir) Sen Bir Bahçeydin,	17
Hocaoğlu M. Cañid, Mañzun Şövalye(3)	18,19,20
Divli Feyzullañ, (Şiir) Kökrut Atam Şañit,	21
Yüksel Coşkun, Aşık İnsanlığın,	22
Divli Feyzullañ, Lanetli Mektup,	23
Laedri, Masallar, İnekle Sivrisinek,	24

Bahara Bir Şey Diyen Yok

Eğer dünya birkaç asır daha yaşayacaksa, birkaç asır sonra bugünün tarihini yazanlar, bugünü değerlendirenler mutlaka “hız” üzerinde düşünecekler, hızın hayatımız üzerinde ne derecede belirleyici bir etkisi olduğunun tespiti için çaba harcayacaklardır. Öylesine hızlı yaşıyoruz ki hiçbir şeye vaktimiz yok. Öylesine hızlı değişiyor ki her şey, takip etmekte zorlanıyor, bir değerlendirme, eskilerin “muhasabe” dediği bir gözden geçirme işlemi yapamıyoruz. Her şey yangın yerinden mal kaçırma telaşı şeklinde olup bitiyor. Hayır bitmiyor, her koşuşturmanın sonu, bir başka yere yetişme telaşının başlangıcına çıkıyor.

Bu hengame arasında çok derin hikmetler, ince fikirler edasında sığ ve sadre şifa olmayacak sözler cirit atıyor ortalıkta. O sözler bir fon müzik eşliğinde, power point sunumla gelmişse karşınıza daha bir etkileyici olmakta. Güney Amerika yerlileri ormanda yürürken oturup ruhlarının kendilerine yetişmelerini beklerlermiş. Etkisi sözde değil, kişinin içinde bulunduğu durumda. Her şeyi son derece hızlı yapmak zorunda olanın, aaa, bak ruhum arkada kalmış, durup, oturup biraz beklemem lazımmış şaşkınlığına düşmesinden başka bir şey değil.

Burada “ruh” terimini “kişilik” olarak anlarsak, insanın kişiliğinin insanın ardında kalmasının vahametini idrak etmiş oluruz. Davranışlarımızı belirleyen kişiliğimizin seçimleri değil de “uydum kalabalığa” bir koşuşturmanın tercihe dayanmayan dayatmaları olmuş demektir. Evet, oturup bir miktar bekleyip kişiliğimizin bize yetişmesini sağlamak zorundayız. Bu özgürlüğü, bu insan olmanın, tek ve benzersiz olmanın, mutlak anlamda bir anlam yüklenmiş olmanın bilincini müstesna zamanlarda bulabilmekteyiz. Mesela bir şeyler okurken. Hızlı olmayı bir tarafa bırakıp, tadına vararak, derinliklerinde hissederek bir şeyler okumayı başaranlar, özgürlüğe ilk adımı atmış, arkada kalan kişiliğiyle buluşmuş demektir. Okumanın, tercihle oluşan, herhangi bir dayatmanın söz konusu olmadığı özgürlük alanımız olduğunu unutmadan okumakla bağlantımızı kesmemek gerekiyor.

Okumayla kurulan çarpık ilişkilerin hiç okumamak kadar zararlı sonuçlara yol açtığı bir başka gerçek. Bir şeyler öğrenme, haberdar olma, malumat edinme, yabancı kalmama, sohbet ortamlarında söyleyecek birkaç cümle sahibi olma gibi amaçlar, okumayla çarpık ilişki kurmaktır. Bunlar için artık sözcüklerin sesli harfleri yavaş, yavaş piyasadan çekiliyor. NLP, PC, KOÜ, VIP, -hadi bir tane de yaygın olanlardan biz kullanalım- vb kısaltmalar gerçek kelimelerin yerini aldı. Bu kısaltmaların ne kadar anlamsız, ne kadar garabet içinde, ne kadar çirkin olduğunu anlamak için okudukları gibi seslenmek, yapılageldiği gibi İngilizce harf adlarıyla yeni bir kelime türetmemek yeterli olacaktır. “odtülüyüm” kelimesinin ne anlamı olabilir ki.

İnsanı çıldırtacak kadar yavaş ve olmayacak ayrıntıları anlatan konuşmacılar var. Bu tarzda yazanlar var. Onları dinlemek veya okumak, zaman kaybı bir tarafa, insan idrakine tecavüz sayılmaz mı, diye sorulabilir. Cevabımızı Nasrettin Hoca yüzlerce yıl önceden vermiş. Kışın soğuktan, yazın sıcaktan şikayet ediyoruz, nedir bu halimiz, diyene “canım bahara bir şey söyleyen var mı?” diye cevap vermiş ya.

Ahenk dergisi, 24. sayısı ile huzurlarınızda. Sağlık ve esenlik dileklerimizle.

Editör

Düğün?

Düğün

*Yağız atlar koşmuştu bir yerinde bir düş'ün
Sanki de bir fırtına sanki deli bir rüzgâr
Kıvılcımlar saçtı da taş vurunca nallar
Bir toz bulutu kaldı bir de buruk bir hüzün*

*Bu soğuk da geçecek buzlar da eriyecek
Sızılar azalacak dizlerinden döktüğün
Sabredebilirsen eğer gelecek o büyük gün
O kurumuş dallara can suyu yürüyecek*

*Gecikse de gam yeme ne sevin ne de öğün
Seninle gelmeyecek ne sevinç ne de keder
Kalan zamanı bari etme de gene heder
Yaslı görmek istemez seni bekleyen düğün*

Artunç İskender

Put

**[MADER-İ BÜTHA BÜT-İ NEFS-İ ŞÜMAST] /
[ZANKİ İN BÜTMAR Ü AN BÜT EJDEHAST]**

***Bütün putların anası içinizdeki nefis putudur. /
Çünkü put yılansa nefis ejderhadır***

İnsanın iç benliğinde, bütün tat ve lezzetlerin, bütün haz ve şehvetlerin algılama merkezi sayılabilecek bir güç vardır. Buna nefis denir. Nefis iç benlikten davranışları yöneten ve yönlendiren güçtür. Bu güç bedensel hayatın devam etmesi için gereklidir. Çünkü beden varlığının devam edebilmesi için gerekli olan şartlar, besinler, gıdalar, onlara ulaşmak için gerekli olan temel dürtüler ve benzeri diğer gereklilikler bu merkezden yönetilmektedir.

Ancak bu güç denetlenmek, kontrol altında tutulmak, terbiye edilmek zorundadır. Aksi takdirde bağımsız, başıboş kalır. Onu bağımsız ve başıboş bırakmak, karar ve tercihleri ona bırakmak olacaktır. Oysa tercihlerin akıl, gönül, kâlp, ruh gibi doğru ve yanlış seçebilecek güçler tarafından yapılması lazımdır. İşte bu nefis, öylesine tehlikeli bir düşmandır ki kötülüklerin hemen hepsi onun denetimsiz başıboş bırakılmasından, onun emri altına girmekten kaynaklanır.

Allah'a ortak koşmak üzere edinilmiş putlar bile kötülükte nefis ile boy ölçüşemez. Putlar, maddi varlıklardır. Görünür. Zararları açıktır. Zararı açık olanın tehlikesinden korunmak, tedbir almak kolaydır. Ama görünmeyenden, tehlikesi ilk bakışta anlaşılmayandan korunmak zordur.

İnsanın nefsi böyle görünmeyen, ilk bakışta fark edilmeyen bir tehlikedir. Nefisler, görünmezler. İnsanın dışında değil içindedir. Her insan asıl düşmanını içinde taşımaktadır. Kendi kötülüklerinin kaynağı yine kendisidir. Çünkü putlar yılan ise, nefis ejderhadır.

**[AHEN Ü SENGEST NEFS-Ü BÜT ŞERAR] /
[AN ŞERAR EZ AB MİĞİRED KARAR]**

***Nefis çakmak taşı ve demir, put kıvılcımdır /
Kıvılcımlar suyun içinde beklemektedir.***

Put gerçekten çok büyük bir zulüm, affedilmez bir günah, yoldan çıkma ve sapkınlığın son derecesidir. Put, Allah'ın tekliğine, birliğine, eşsizliğine, benzersizliğine, ebedi ve ezeli, varlığının sebebi yine kendisi oluşuna karşı çıkıştır. Bütün bunlara rağmen, nihayetinde büyük yangınlara, cehennem ateşine yol açan bir kıvılcımdan ibarettir. Diğer bütün günahlar gibi en büyük yangına, cehennem ateşine yol açan bir kıvılcımdır.

Bütün günah kıvılcımları gibi put kıvılcımın da kaynağı, o kıvılcımı ortaya çıkararak çakmak taşı gibi olan nefistir. Nefis çakmak taşı ve demir gibi durmadan kıvılcımlar üretir. Ondaki ortaya çıkmış günah kıvılcımları ile insan yangın yerine düşer. İşte bu yüzden sonuçlara değil asıl nedenlere dikkatini yoğunlaştır. Asıl mücadele etmen gereken kötülük, kıvılcımlar değil, onu meydana çıkararak kaynak, yani çakmak taşı ve demir yani nefisidir.

Kıvılcımları sakinleştirecek olan şey sudur. Tatlı

bir su hükmünde olan ibadetlerin, güzel davranışların, günah kıvılcımlarını yok eden su gibidir.

**[SENG Ü AHEN ZAB KEY SAKİN ŞEVED] /
[ADEMİ BA İN DÜ KEY EYEMEN BÜVED]**

Çakmak taşı suyun içinde kıvılcım çıkarma özelliğini kaybeder mi? / İnsan içinde barındırdığı bu kötülük kaynağından güvende olabilir mi?

Çakmak taşı ve demir yüzlerce sene suyun içinde kalsa da, sudan çıkarılıp, kurutulup birbirine çarpıldığı anda kıvılcım çıkarmaya başlayacaktır. İbadetlerin okyanusunda bu çakmak taşı ve demiri saklamalısın. Suyun içinde kaldığı müddetçe kıvılcım çıkaramayacaktır. Ama tehlikesinden asla emin olamazsın. Çünkü kıvılcım çıkarma özelliğini hiçbir zaman kaybetmeyecek bir tehlikeyle iç içe yaşamaktasın. Bunu asla unutmamalı, onu sudan kesinlikle çıkarmamalısın. İbadetlerine birkaç saatlik ara bile versen, çakmak taşı derhal çakmaya, kıvılcımlar çıkarmaya başlayacaktır. Bu tehlikeden emin olarak yaşamam mümkün değildir.

**[SENG Ü AHEN DER DERUN DAREND NAR] /
[AB RA BER NAR-I ŞAN NEBVED GÜZAR]**

**Taş ve demir içlerinde ateşi saklamaktadır /
Suyun üzerlerinden geçmesiyle ateş sönmeyecektir.**

Nefis işte böyle bir özelliğe sahiptir. Kim ne yaparsa yapsın, onun kötülükleri emreden özelliğini yok edemez. Çakmak taşı ve demirin içinde gizli bekleyen ateş gibi, nefislerin içinde de kötülükleri emreden özellikleri sürekli saklı durmaktadır. Fırsatını bulduğu anda sinsî bir düşman gibi yaklaşır, hiç beklenmedik bir tarzda saldırır. Ona uygun ortamı hazırladığın anda çakacak, kıvılcımıyla seni bir yangının içine atacaktır. Suyunu kesme, sudan çıkarma, ibadetlerine ara verme. Denetim altında tutmanın tek çaresi budur. Asıl tehlike onun ne kadar tehlikeli olduğunu unutmandır.

**[AB-I CU NAR-I BURUNİ RA KÜŞED] / [DER
DERUN-İ SENĞ Ü AHEN KEY REVED]**

**Nehir suyu görünen ateşi söndürür / Ama taşın
ve demirin içinde saklı olan ateşe ne yapabilir?**

M. Sait Karaçorlu

Şer misin Yemez misin?

*Tarihin eşek şakasıdır Amerika
Medeniyet meşe odunu
Kültür paçavra don
Yersen demokrasi yemezsen savaş
Eşkiya dünyaya hükümdar oldu
Gerisi tıraş !*

*Yalanlarını sevdiğimin Süper Güç'ü
Aya çıkmış, yere basmış, bayrak asmış
Sam Amca gençliğinde kasapmış
Yersen özgürlük yemezsen zulüm
Mazlumun ahı ozonu sardı
Bu nasıl film !*

*Küresel kavalının tüm fareler hamalı
Ses'ten sonra helak sınırı da aşıldı
Nihayet teknolojik tefessühe ulaşıldı
Yersen Cennet yemezsen Cehennem
Zebaniler asker arkadaşın
Tek farkın kıdem .*

*Kıtalararası balistik şer şampiyonu
Sen varsin diye emekli oldu Şeytan
Senin meşhur şom imparatorluğun
Yerse yedirin yemezse öldürün
Allah erkeninden versin de
Öbür tarafta altıbuçuk milyar kere
Ateşlerde sürün !*

*14.08.2007 – Serdar
Süleyman PEKİN*

Her İnsan Biraz Yaşadığı Şehirdir

Her insan biraz yaşadığı şehirdir.

Yaşadığı şehre bir şeyler verir. Bir taraftan da bir çok şey alır. Aradaki fark insanın insaniyet hacmine göre azalacak veya artacaktır.

Bir sahil kasabasında yaşayanların biraz deniz koktuğu, dağ başlarına yerleşmiş olanların biraz sümbül koktuğu gelir aklıma. Ovalarda yerleşip çiftçilikle uğraşanların toprak koktuğunu, ormanlık beldelerde yaşayanların çam koktuğunu düşünürüm zaman, zaman. Hele büyük şehrin insanlarıysa karşımızdaki, karmaşık adını vermekten acze düşeceğimiz ağır ve pahalı bir parfümle burun burunayız demektir.

Şehirde yaşamak, çoğu zaman gülünç bir tezat gibi dağ başlarında kalmaktan daha çok yalnızlık getirir insana. Şairin akıl almaz bir ifade kudretiyle ayrılık anını anlatırken, yalnızlığı ve çaresizliği çağrıştıran sözcükleri bilincimizin en mahrem yerine gönderivermesi bile durumu değiştirmez. “Hani ey gözlerim bu son vedada / Yolunu kaybeden yolcunun dağda / Birini çağırmak için imdada / Yaktığı ateşi yakmayacaktın” derken, yolların sadece dağ başlarında kaybedilmeyeceğini, şehirlerde yaşayanlar iyi bilir. Şehirlerde birini imdada çağırmak için yakılan ateş de genellikle hafızanın, hatıraların içinde bir deniz feneri gibi ışığı belli bir döngü içinde dönüp duran, en belirgin, en kalıcı, en akıldan çıkmayan hatırasıdır.

İnsan kalabalık caddelerin, gürültülü alış veriş merkezlerinin, çarşıpazaryerlerinin, tıkanmış bir kavşağın, korna seslerinin, cankurtaran sirenlerinin, ne yapacağını nereye gideceğini bilemediği akşam vakitlerinin hüznünü bir yolunu kaybetmişliğe, bir çaresizliğe dönüştürebilir. İşte o zaman, yolunu bulmaktan umudunu kesecek, birini imdada çağırmaya yeltenecektir. Bu biri kendi dışından, dış dünyadan çağrılacak bir şahs-ı muayyen olamaz. Olmamalı da. Çünkü onlar çoğunlukla, gel seni şu caddeden geçireyim, sağa saparız, sonra yukarı döner, sonra biraz yürüdükten sonra aradığın mahalleye ulaşırsın

diyerek elinden tutar, sonra seni farkında olmadan kendi karanlıklarına götürürler. İmdada gelecek, içerden biridir. Seni sen yapan hatıraların en keskin, en unutulmaz olanıdır. Hatıra bile denmeyecek kadar senin bir parçan olmuş, onunla bütünleşmiş isen, merak etme. İmdada gelecektir. Sen imdada çağırmak için bir ateş yaksan da gelecektir, yakmasan da gelecektir.

Tıpkı senin gibi.

Beni ben yapan hatıraların en önemli parçası sensin, sen olmasına da, seni sen yapan hatıralar hangileridir? Seni sen yapan hatıralarının bir kısmını biliyorum. Kalabalık şehirlerde yolunu kaybetmeyecek kadar etrafına ışık saçtığını biliyorum. Kaybolmuşlara yardım etmekten kaybolmaya vaktinin kalmadığını biliyorum.

Ama aklımın ermediği, bilemediğim, gerçekten çok merak ettiğim bir şey var. O kadar çok ve birbirinden farklı şehirlerde yaşamak zorunda kaldığım halde nasıl hiçbir yeri gurbet bilmedin. Neden mesela “ah orada ne kadar yalnız ve çaresizdim, kendi şehrimde dönmek için günleri saydım, doğduğum yerleri o kadar çok özlemiştim ki günler bir türlü geçmek bilmedi” şeklinde bir tek cümle ni duymadım. Yaşadığın her şehirden nasıl heyecanla bahsederdin. Hangi mahallesinde kaldığımız, en çok hangi yermeklerin yendiği, neyin ne kadar çok bol olduğu, hatta o şehre ait, mani, masal efsaneler gibi ayrıntıları nasıl aklında tuttuğunu anlayamazdım. Sanki bir sonraki şehirde bir öncekiindeki şeyleri özlermiş gibi anlatırdın. Her şehirden birçok komşu, dost, ahabap tanıdık adı sayardın. Yıllar sonra çok uzun yıllar sonra arayıp buldukların, filmlere hikaye olacak kadar çarpıcı kavuşma maceraların bile oldu.

Akhisar’ın kendi halindeliği, yumuşaklığı, yumuşak başlılığı, söylenen ne olursa olsun, inanmaya hazır safiyeti, temizliği davranışlarına dönüşmüştü. Bereketli topraklarının gümrahlığı vardı gülüşlerinde. Gördes’in çam ormanları kokardı yürüyüşün. Hamit köyünün, Yayakırıldık köyünden geçen yolu gibi çiçek tarhlarıyla

çevriliydi etrafın.

Direncinin, sabrının, dayanıklılığının kaynağı Harput'un sarp kayalarıydı. Ukuş Bibi'den el almış ermişliğin bu sabrın ve direncin üzerinden yükselmişti. Her şeyi bilen, her derde bir çaresi, her karanlığa yol gösteren aydınlığı olan bilgeliğin de o kayaların altında kalmış binlerce yıldan süzüle, süzüle gelen kaynak suları gibi derinliğindi.

Erzincan'ın soğuk ve berrak suları gibiydi sesin. Dağlardan yankılanır gibi gelirdi kulaklarıma. Sabah berraklığında pırıldardı. Sabahın en erkeninde, uykunun en koyu noktasında bazen bir rüya gibi gelirdi. Sesinle gün başlar, uykuyla uyanıklık arasındaki ara yeri sesin doldururdu. Hiç bitmesi istenmeyecek bir saadet anı gibi uzar giderdi.

Sinop'un, hapisanesiyle meşhur olan sevimsiz yüzü senin orada olmanla sevimli bir meraka dönüştü. Palamutların, tenekelerle boşalan hamsilerin, hamamların kadınlar gününde pişirilen uskumru dolmalarının bereketi, bolluğu vardı kurduğun her sofrada. Hayata dört elle sarılışın, iğneyle kuyu kazarak biriktirdiğin her şeyin yanıp kül olduğu bir yangınla bile zayıflamadı. Karadeniz'in sert ve hırçın dalgalarından örülmüş sağlam bir yüreğin vardı. her şeye karşı direnen, yırtıcı bir kartal gibi hep savunan, koruyan, gagasıyla taşıdığı yiyeceklerle besleyen, yine gagasıyla tutup tehlikelerden

uzak, yükseklerde yapılmış kuytu yuvalara taşıyan bir yürek.

Beşiktaş'ta Nardek sokak. Cumbalı ahşap evlerin tarih sahnesinden çekilmediği yıllar. Yemekler mangalda pişer. Kapı önünde yakılmış mangalların közünde demlenen kahveler içilirdi. Savaş sonrası yokluk yıllarıydı. Yine de her şey güzeldi. Mangal ateşinin ısısı değildi evleri ısıtan aslında. Üşütmeyen insanların birbiriyle kurdukları dostlukların sıcaklığıydı. Ev sahibinin küçük kızı, senin kucağındaki bebek, sen ve komşular öylesine sıcak ve yakın, öylesine içten ve çıkarsız bir ortam idi ki paylaştığımız, küçük kızı tam tamına kırk yedi yıl sonra, emekli bir öğretmen iken, kocası ve iki yetişkin çocuğu ile bulmuştun. Sanki aradan yarım asır geçmemiş gibi sarılmıştınız. Sen biraz da İstanbul'dun.

Kütahya'nın "sallu" sedasıyla imsak vaktini bildiren minarelerinin gölgesinde yenilen sahur yemeklerinin tadı vardı sende. Çinilerin göz nuru dökülerek resmedilmiş her motifi, sırlı dokunun insana sonsuzluk hissi veren girift mavi çizgileri sendin aslında. Uşak'ta bozkır sendin. Konya'da ova sendin. Antalya'da palmyeler, Akdeniz'in büyüğü gurup vakti sendin. Elmalı'da buram tarih kokan köşe bucak, Kaş'ta adaçayı kokusu sendin.

Her insan biraz yaşadığı şehirdir. Sen bir ülkeydin.

Geldim

Ben bu dünya tarlasına
Gözü yaşlı gece geldim
Bu haşerat yuvasına
Bilemedim nice geldim

Döner salını salını
Çözemedim ahvalını
Herkes yedi de balını
Ben zehrini içe geldim

Bana derler sözü acı
Hayırsız hartlab ağacı
Çoktur ama gardaş bacı
Arayanı seçe geldim

Yalanmış bu dünya yalan
Ömür mülkü oldu talan
Çiçeklerin arasından
Dikenleri biçer geldim

Amir edip bey dediler
Seyyieyle doldu defter
Her ikbalin mumu söner
Baş olmaktan kaçır geldim

Yuvarlandım tutmadım bar
Gönül koca can ihtiyar
Dolaştım da diyar diyar
İlden ile göçe geldim

Denidir şu dünya deni
Toz etti savurdu beni
Şu ömür sermayesini
Orda burda saçır geldim

Anlamadım alayından
Cilasından kalayından
Geçtim de Nur sarayından
Hiç olmaya Hiç'e geldim

B. Nuri Demircan

Atilla Gagavuz

Nelepe Nedir?

Özgürlük alanları kısıtlanmış toplumlarda yaşamak, birey olmanın bütün kazanımlarını yok ettiği için önce sürüşüp sonra kendini o sürünün çobanı konumunda görenlerle çatışmak, o çatışmanın küçük kazanımlarıyla mutlu olmak, gönenmek bir kısır döngü hâlinde tüm hayatımızı, iç dünyamızı, dış dünyamızı bir cenderenin içinde sıkıyor, boğuyor, eziyor. Mola zamanlarında aldığımız kısa nefesleri mutluluk veya yaşama sevinci şeklinde ifade edip sevinip duruyoruz.

Kırmızı ışıktaki karşıdan karşıya geçilemeyeceği kuralı koyulurken, çarşafly teyzeye danışılıyorsa, bu kararın ortak hayatımız için gerekliliği açıklansaydı, “nereye gidiyorsun be kadın” diye bağırarak trafik polisine “sahan ne densüz, gaynım gile gidim” deyişini fıkraya sayıp gülme vesilesi yapma küçüklüğüne düşmezdik.

Yok canım. Daha neler. Trafik kurallarının halkoyuna sunulduğu nerede görülmüş. Kim sivil toplum örgütlerinin katılımı ve paydaşlığında oluşturulmuş çalıştayların proje bazlı sunumları doğrultusunda trafikle ilgili düzenleme yapar ki? Hadi bir sivri akıllı böyle bir şey yaptı diyelim, çarşafly teyzenin o çalıştayın arasında ne işi var? Hadi davet edildi diyelim, dur bakalım kocası izin verecek mi böyle toplumsal içerikli bir kendini gerçekleştirme seansına?

Olmadı mı? O zaman çarşafly teyze gaynı gile giderken kırmızı ışıktaki patır, patır geçer kardeşim.

Sen hayatı düzenler, düzenlediğin hayata uymayan hamam böceklerini ciddi eğitim seminerlerine alır, düzenlediğin hayata uyumlu olmasını sağlarsın. Daha olmadı, onların ne denli cahil, geri kalmış, hayatın gerçeklerine karşı direnen, gelişmemiş ve gelişmeye

kapalı olduklarına dair söylevler ve söylemler geliştirirsin.

Bütün bunlar eskidenmiş. Şimdi artık iş ve işlemler daha rafine yöntemlerle hallüfaslı ediliyor. Kimsenin ruhunun bile duymayacağı, hiçbir karıncanın yüklendiği yükün altında belinin incinmeyeceği bilimsel çalışmalar var. Artık işler özenle seçilmiş, geliştirilmiş, ruhbanları yetiştirilmiş usul ve esaslar çerçevesinde yürütülüyor.

NELEPE işte böyle bir şey. Katılmak zorunda bırakıldığım NELEPE seminerinden sonra Bayburt; Bayburt olalı böyle zulüm görmedi dedim. Çünkü bu seminer Bayburtluya klasik müzik dayatması kadar özgürlük alanını kısıtlayıcı, insanı kendinden uzaklaştıracak, tuhaf bir şey. İş adından başlıyor zaten. NELEPE.

Nedir NELEPE? Böyle söylerseniz hiçbir şey anlaşılır. Hatta değil merak bir saygınlık bile uyandırmaz. ENELPİ diyeceksiniz. Konuşmacıya da ENELPİ uzmanı filanca. O filanca herhangi biri olmayacak. Mesela, son kitabı beş yüz bin satmış olağanüstü başarılı birisi.

Dikkat! Kendinizi kötü hissetmeye başladınız. Birinci adım, ENELPİ semineri gibi adını bilmediğiniz, böylece herkesin bilmesinin kolay olmadığını ilk merhalede anladığımız bir ayrıcalığa doğru yürümeye başladınız. İkinci adım, karşınızda sıradan olmayan birisi var. Bir kitabın beş yüz bin satması ne demek? Bu kadar insan yanılmış olabilir mi? Biz Fransız kalarak, ciddi bir noksanlık içine düşmüşüz, diye düşüneceksiniz.

Üzülmeyin işte hemen başlıyor. Buradan çıktıktan sonra bu noksanlıktan kurtulacaksınız. Artık bundan

yararlanamayan zavallılara acıma zamanı gelmiştir. Zihninizin bir tarafı ile yakın çevrenizden başlayarak, NELEPE seminerinden yararlanma imkanı olamamış dışarıda kalmış bir çok insanı düşüneceksiniz. Evet, hayat böyle, bazıları fırsatları değerlendirir, bazıları bunlardan mahrum kalır.

Konuşmacı sözlerine, “neden başarılı değilsiniz” diyerek başlar. Öyle rafine bir dil kullanır ki, her cümlesinde kendinizi bulursunuz. Sizin kendiniz hakkında düşündüğünüz bir çok şeyi adam öyle güzel benzetmeler kullanarak ifade etmektedir ki kendiniz hakkında bilmediğiniz bir çok şeyi evet, gerçekten öyle diyerek kabullenmek zorunda kalırsınız. Evet ben başarısız biriyim. Yapmak istediğim bir çok şeyi başaramadım. Ben başarısızım. Adam devam etmektedir. Öğretilmiş başarısızlıktır bütün bunların sebebi. Aaa, hiç duymadığım bir tanımlama daha. Gerçekten etrafımda o kadar çok başarısızlık örneği var ki, başarısız olmak aslında bana öğretildi. Benzetmeler, teşbihler, metforlar peş peşe gelmeye başlar. Deniz istiridyelerinden, çöl kumlarına, tarihi şahsiyetlerden Eskimoların söylediği şarkıya kadar akla hayale gelmeyecek yüzlerce örneğin arasında zihniniz sıkışmaya başlar.

Uzman aslında tam bir ruhbandır. Tanımları terimlere dönüştürmüştür. Terimlerden ördüğü cümlelerle anlatmaktadır konusunu. Kullandığı terimlerin dinleyenlerin zihninde yaklaşık bir karşılığı vardır.

O yaklaşık karşılık ile karanlık alan arasında gezinip durmaktadır. Meseleyi bir başarı grafiği çizgisinin üzerinden yürütmektedir. Bu bilimsel bir yöntemdir. Gelişmiş ülkelerde bulunmuş, bireye kişiliğini geliştirebileceğini öğreten bir sistemattir. Bizim gibi gelişmemiş ülkelerde de bu uygulanabilir. Hatta uygulanması şarttır. Yoksa nasıl gelişecek, ülke olarak nasıl kalkınacağız? Kişi başına düşen milli gelirimiz nasıl artacak? Bağımsızlığımızı nasıl kazanacağız? “N” nöroloji yani sinir sisteminin kısaltılmışıdır. “L” leuistik yani “dil” teriminin ilk harfidir. “P” ise programlama. Dili kullanarak insanın algılama aracı olan sinir sisteminin üzerinden bilincine veya bilinç altına ulaşma programı.

Ne işin var kardeşim benim bilincimde, sinir sistemimde, bilinç altımda? Sana ne benim algılama eşliğimden, başarı düzeyimden, kişilik gelişimimden. Daha mutlu olmamı sağlamaya çalıştığın yalanını bırak, daha başarılı olmamı istediğin biraz daha inandırıcı. Ama “başarı” dediğin şey nedir? Önce onda anlaşmamız gerekmiyor mu? Sence benim başarıım, uydurduğunuz ve kutsadığınız “yaşam tarzınıza” uyum derecem mi? Ne kadar çok ürettiğim ve ürettiğimi ne kadar çok tükettiğimle alakalı orantı hesabıyla ortaya çıkacak “ölçülebilir” olmaktan bahsediyorsun. Peki ölçüye tartıya gelmeme hakkımı başarı kabul ediyorsam, mesela bence başarı sırat köprüsünden geçmektir diyorsam, bana dokunacak bir faydan var mı?

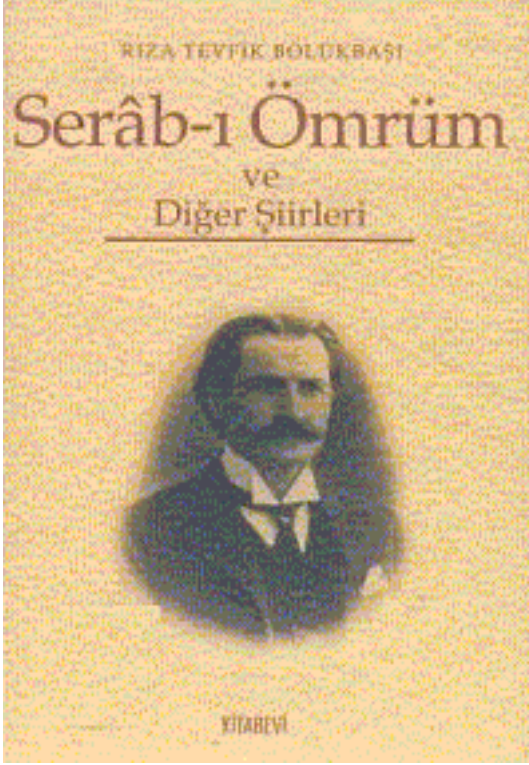
Zamanın Kör Noktası

Zamanın kör noktasındayım
Baykuşlar tünemiş,
Salıncağımın iplerine
Nota basmaz
Can sazımın telleri
Söz bitmiş, makam susmuş
Bildiğim tüm şarkılarda,
Sesim duyulmaz olmuş
Yanımda olacaktın
Maystrom
Yoksun

Sen vardın gözbebeklerimin
En güzel köşesinde
Yalnızlık sinmiş kirpiklerimin
Buğusuna
Bir katran kokusu yakar içimi
Sonra,
Bir kara tren geçer düşlerimden
Kapkara olur beyaz mendilim
Her tünel çıkışında
Yarınlara dair hayallerim
Asılı kalır
Dikenli, kızılıcık dallarına
Bir senin sesin,
Bir de sığındığım gözlerin vardı
En güzel şarkıların çağlayanı
Maystrom
Gel gör ki
Yoksun

Serâb-ı Ömrüm

Rıza Tevfik Bölükbaşı'nın tek şiir kitabı..

1869 yılında Edirne'de doğan Rıza Tevfik, ilkokulu İstanbul'daki bir özel okulda okur. Herkesi şaşırtan, çok kuvvetli bir hafızası vardır. Bu okulda İbranice, İspanyolca ve Fransızca öğrenir. Çocukluğu, babası Mutasarrıf Mehmet Tevfik Bey'in görev yerlerinde geçmiş; annesini İzmit'te kaybetmiş, Rüştüye Gelibolu'da bitirmiştir. Galatasaray Sultanisinden sonra baba mesleği yolunda Mülkiye Mektebine girer ama burayı bitiremez. 1890 da girdiği Tıbbiyeyi 1899'da güçbelâ bitirir ve bir süre doktorluk yapar.

Taşkın ve kavgacı bir mizacı vardır. Devrin yükselen değerini temsil eden hürriyetçiler arasındadır, istibdada başkaldırma davasındadır. Gittiği okullarda öğrencileri, atıldığı hapisanede mahkûmları isyana teşvik etmekte, yönlendirmektedir.

Doktorluk onun mizacına uygun bir meslek değildir. 1907 de İttihat - Terakki cemiyetine girer ve 1908 Meşrutiyetinin en güçlü hatiplerinden biri haline gelir. İttihat ve Terakki Partisinden Edirne mebusu olmakla; hayal kırıklıkları ve hatalarla dolu siyaset hayatına başlar.

Hayatının bu dönemini daha sonra pişmanlıkla yâd edecek ve bu duygularını "Sultan Abdühamid Han'ın Ruhaniyetinden İstimdad" isimli şiirinde şu mısralarla dile

getirecektir:

Nerdesin şevketlim, Sultan Hamid Han?
Feryâdım varır mı bârigâhına?
Ölüm uykusundan bir lâhza uyan,

...

Târihler ismini andığı zaman,
Sana hak verecek, ey koca Sultan;

...

'Pâdişah hem zâlim, hem deli' dedik,
'İhtilâle kıyam etmeli' dedik;
Şeytan ne dediye, biz 'beli' dedik;
Çalıştık fitnenin intibahına.

...

İttihatçıların arasına girmesi, onların içyüzünü görmesine ve hatalarını fark etmesine yaramıştır. Çok geçmeden onlardan ayrılarak karşılarına geçer, muhalif Hürriyet ve İtilaf Partisine girer. Balkan Savaşı hezimetlerinin sorumlusu olduğuna inandığı İttihatçılara kıyasıyla mücadele etmekte, onların ülkeyi bir de cihan savaşına sürüklemesine engel olmaya çalışmaktadır.

Ancak olan olmuştur. Almanya'dan getirtilen iki zırhlıya Yavuz ve Midilli isimleri verilip Türk bayrağı çekilmiş ve mürettebata Türk askeri kıyafeti giydirilerek Karadeniz'e çıkarılmıştır. Bu iki gemi, Odessa başta olmak üzere Rus limanlarını top ateşine tutunca Türkiye de I. Cihan Savaşına katılmış olur.

Osmanlı için sonun başlangıcı olan savaş, çok acı sonuçlarla bitip de düşmana kayıtsız şartsız teslim anlamına gelen Mondros Mütarekesi (1918) imzalandıktan sonra; Hürriyet ve İtilâf partisi, Damat Ferit Paşa hükümetiyle iktidara gelmişti. Rıza Tevfik için yıllardır peşinde koştuğu ikbal kapısı böylece açılır. Önce bu kabinede Maarif Nâzırı, 1919'da Şûra-yı Devlet (Danıştay) Reisi oldu. Ancak bu ikbal yolu da Rıza Tevfik için sonun başlangıcı olmuştur. Mensubu bulunduğu Hükümet Anadolu Kurtuluş hareketini engellemeye çalışırken, Rıza Tevfik de Sevr paçavrasını imzalamakla görevli delegelere katılır. Katılmayabilir miydi, imzalamayabilir miydi; bunlar anlamsız sorular; gitmiş ve imzalamıştı.

Onun hakkında çok konuşulan bir anlamsız soru da şudur: Milli Edebiyat dönemimizin ilk temsilcilerindendir ama, vatan haini midir, millî şâir mi?

Bir üniversite öğrencisi trenle İstanbul'dan Ankara'ya gitmektedir. İzmit - Adapazarı arasında bir yerde yaşlıca

bir köylü biner trene ve gelip gencin yakınına yerleşir. Az sonra gence seslenir :

- Bak evlât, şu tepeyi görüyor musun? Biz tam o tepenin arkasında Kuvva-i Milliye saflarında Anzavur ordusuna karşı çarpıştık.

Bu sözler genci heyecanlandırır; bir Millî Mücadele gazisiyle tanışmak. Sorular sorup konuşurmak, bir şeyler öğrenmek ister. Tam o sırada yaşlı adam tekrar konuşur:

- Bak, şu akan suyun ilerisinde de Anzavur ordusunda Kuvva-i Milliye'ye karşı savaştık. Gencin kafası karışmıştır. Epey bir suskunluktan sonra dayanamaz sorar:

- Amca nesin sen yahu! istiklâl gazisi mi, vatan haini mi? Adam içini çeker, biraz duraksadıktan sonra açıklar:

- Senin bulunduğun yerden öyle görünebilir. Çünkü o günleri yaşamadın. Cihan harbinden yenik çıkmıştık. Bütün cephelerde yenilmişti. Vatan elden gitmişti. Küffar silah zoruyla geçemediği Çanakkale'yi elini kolunu sallıyarak geçmiş, gelip Payitahta demir atmıştı. Yunan İzmir'e çıkmış, adım adım Anadolu'nun bağına doğru ilerliyordu. Derken hükümetten resmî görevliler geldi köylerimize. Anadolu'da çeteler türemişti. Kendilerine Kuvva-yi Milliye diyorlardı ama, isyancılar onlar. Düşman işgalinden istifade Hükümete isyan etmişlerdi. Halktan haraç topluyorlar, zorla askere alıyorlardı bizim gibi cahil köylüleri. Gelen adamlar Hükümet görevlileriydi, ellerinde resmî kâğıtlar vardı.

Yaşlı adamın sesi gittikçe kısılmış, o günleri hatırlamak istemediği halde anlatmak zorunda kalmaktan ağlamaklı olmuştur. Genç sorar:

- Peki, sonra ?

- Sonrası var mı evlât? Asıl hainlerin onlar olduğunu, Kuvva-yi Milliye'nin öyle çete falan değil kendilerini Vatan'a adanmış has memleket evlâtları olduğunu anlamamız fazla uzun sürmedi; gittik onlara katıldık biz de.

- "Amca kusura bakma" der geç üniversiteli, "seni de üzdüm galiba".

- "Dedim ya evlât;" der yaşlı adam, "senin olduğun yerden öyle görünür."

Aynı ikilem Çerkez Ethem için de, Topal Osman için de vardır. Ama kader bu ikisi için ters tecelli etmiştir; başlangıçta gözlerini kırpmadan Vatan için canlarını ortaya koymuş, çok da başarılı hizmetlerde bulunmuşken sonraları yanlış adımlar atmış, bu yüzden de sonları kötü

olmuştur.

Geçmiş bu günün bakışıyla yargılamak, değerlendirmek; olayların ve kişilerin bir yönünü öne çıkarıp diğerini görmemek veya görmezden gelmek bizi doğru sonuçlara götürmez. Mesele, geçmişte kalmış olayları o günlerin şartları içinden görebilmek ve anlayabilmek meselesidir. Koskoca bir Cihan Devletinin çöküş dönemi idi ve ne yapılması gerektiği, neler yapılabileceği konusunda düşünceler çok çeşitliydi. Düşünülen ve elden geldiğince gerçekleştirilmesine çalışılan çârelerin bazılarının yanlış olması kaçınılmazdı. "Bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve her köşesi bilfiil işgal edilmiş" bir memleketin, "fakr ü zaruret içinde harab ve bîtab düşmüş" bir milletin kendi asgarî imkânlarıyla ayağa kalkacağına, toparlanıp savaşılabileceğine, hele de müstevlilere galip gelip onları aziz vatandan kovacağına inanmak, inanabilmek kolay bir iş değildi.

Millî Mücadeleye karşı çıktıkları için sürgünle cezalandırılan Refik Halit Karay, Ref'i Cevad Ulunay gibi gazetecileri de kapsayan yüzellilikler listesinde suçu en belirgin olanlardan biri de Rıza Tevfik Bölükbaşı idi. 1922'de yurt dışına çıkmak zorunda kaldı.

Bu hem büyük bir şair ve fikir adamı, hem de çok yönlü bir sanatkar; siyasete girmekle gösterdiği gafletin cezasını 21 yıl vatan hasreti çekerek ödemiştir. Ama bu gafletin pişmanlığı şu mısralarında açıkça görülmektedir:

Sen en bedbahısın insanların!. Mel'un ü menfisin!
Uzak düştün yazık, Darıssaâdet âsitanından
Uyup şeytana i'râz eyledin "misakı milliden"
İnad ettin, cüdâ düştün vatan bağ-ı cihânından.
Delil olmağı şânın halka irfanınla ilminle
Zelil oldun gurûrundan, kovuldun hânümânından

Neticede Rıza Tevfik başarılı, ülkesine yararlı hizmetlerde bulunmuş bir devlet adamı değildir, bu

kesin. Bu onu vatan haini yapar mı yapmaz mı? En iyisi bu konuyu siyaset bilimcilerine bırakıp onun diğer yönlerine bakmaya çalışalım.

Dilruba Kutlu

Sen Bir Bahçeydin Yoluma Çıkan

*Sen bir bahçeydin yoluma çıkan
Bakılmış amma görülmemiştin
Her çiçekten bir koku taşıyordun teninde
Duyulmuştun amma koklanmamıştın
Sen bir bahçeydin yoluma çıkan*

*Öpüşün tansiyonumu düzenliyordu
“Seni seviyorum” dediğinde karnım
doyuyordu
Ellerini tuttuğum zaman
Hücrelerim yenileniyordu
Sen bir bahçeydin karşıma çıkan*

*Şebboylardaki çiğdi gözlerinde ki nem
Menekşenin moruydu gülümsemem
Saçlarındaki kıpırdanıştı krizantem
Sen bir bahçeydin yoluma çıkan*

*Manolya ağaçları okaliptüsler
Açelyalar gardenyalar dua çiçekleri
Menekşeler akşam safaları hanımellleri
Ve hanımellerinin bayıltan parfümü
Sende saklıydı
Sen bir bahçeydin yoluma çıkan*

*Akasya ağaçlarının çiçekleriydin
Kavak pamuklarının uçuşuydu gelişin
Adım atışın sıralanışı şimşirin
Sen bir bahçeydin yoluma çıkan*

DİLRÜBA KUTLU

*Fıskırdı gümrah bir bahar sabahından
Bahçenin tomurcukları tohumlarından
Yeşilin bilinen bilinmeyen her tonundan
Sen bir bahçeydin karşıma çıkan*

*Bir Hıdırellez günü seni topladım teker
teker
Her zerren şifa idi bir derdime
Sesin hüznüme iyi geliyordu
Şarkı söylemen yapılmış büyüleri
çözmeye
Konuşman kronik mide ağrılarım*

Mahzun Şövalye 3

Şövalye

Bu kelime hep demir zırhlara bürünmüş, koltuğunun altında, dirseğinin de desteğiyle ancak tutabildiği, gemi direğini andıran upuzun bir mızrak, belinde ucu yerlerde sürünen bir kılıç ve kendisi gibi zırhlı atının eğerinde asılı kocaman bir de gürzü olan bir masal kahramanını çağırıştırır. Kötülerin düşmanı, iyilerin koruyucusu, mazlumların kurtarıcısı, zalimlerin amansız yok edicisi, güçlü, altın kalpli, yenilmez bir savaşçı. Kötü büyücülerini, ağzından alevler saçan yedi başlı ejderhaları yenip yok eden hep odur. Bir şövalye tanıdığınız varsa böylesi kötülerden ve kötülüklerden korkmanıza sebep yok demektir.

Masalların kandıramıyacağı yaşı doğru bu ayrıntılar uçar gider düşünce dünyanızdan. Ama şövalye resmi olduğu gibi kalır; hayalî bir yaratık değil, tarihî bir gerçektir artık. Delikli demir icad olunmadan önceki dönemlere ait tarihi bir gerçek. Doğuda olmayan, Batı'ya, yani Avrupa'ya mahsus bir resimdir bu. Doğuda çoğu zaman yoktur da, varsa eğer, bir keçe külâhla, göğse ve sırtta takılan iki parça kalın deriden ibarettir zırh. Sonra o dönemde bu iki farklı zırh anlayışının biri biriyle yaptığı savaşları hatırlarsınız. Hayır, bu korunma yöntemi pek de olumlu sonuçlar vermemiştir. Kafasına ya kılıcın tersini ya da hafif bir gürz darbesi yiyen o anlı şanlı şövalyeler ters çevrilmiş tosbağa gibi yere serilmiş, ölmese de bir daha yerinden kalkamamıştır.

Hızlı hareket ve çevikliğin ön planda olduğu bir mücadeleye hareket imkânlarını sıfırlayan ağır, hantal demir giysilerle girmek. Savaşa ölmek için girenle ölmek için giren elbette aynı olmayacak. Savaş bu, iki taraf da elbette karşısındakini öldürmek için savaşıyor ama, birinin öncelikli hedefi ölmek, diğerinkini tam tersi.

Öncelikle var edenin yardım ve desteğine, sonra hakka ve adalete, sonra da yüreğine, bileğine değil de; içine girdiği ağır demir yığınına güvenmek, sığınmak. Sonra da bir aman vermez ölüm makinesi hâlinde köylere, mezrealara silâhsız ve savunmasız insanlara ölüm saçmak. Gemilere binip, ortada başka gemi olmadığından emin olunca kurukafalı korsan bayrağını çekip savunmasız ticaret gemilerini, sahil kasabalarını, köylerini talan etmek, yağmalamak. Klasik Ortaçağ şövalyeliğinin anlam ve kapsamı budur.

Kelime olarak “at” kökünden geliyor ve “atçı”, “ata binen”, “at süren” anlamları taşıyor. “Dam’a eşlik eden” anlamına gelen “kavalye” de aynı kelimenin değişik bir versiyonu. Bu Fransızca için böyle. Zaten kelime bize bu dilden gelmiş. İngilizler “Knight”, Almanlar “Ritter”, İspanyollar “Hidalgo” demiş. İsimlerin kiminde asalet ön planda, kiminde at, kiminde sertlik, katılık. Ama kastedilen hep aynı anlam: adam öldürmeyi meslek edinmiş ve bu yoldan şan ve şeref kazanmış adam.

Cinayetlerin makinelerle işlenmeye başladığı çağlara gelinceye kadar, kendini koruma ihtiyacı duyan her toplumun bir ordusu, her ordunun da mutlaka bir “atlı” sınıfı olmuştur. Osmanlı’da bu sınıfa “sipahi” denmiş meselâ. “Süvari”, asker olsun olmasın, ata binen, at süren anlamına geliyor.

Neden ayrı sınıf? Öncelikle at sayısı insan sayısından az olur, yani herkese yetecek sayıda da bulunmaz. İkincisi atla yapılacak savaşla, yaya olarak yapılanın teknikleri belirli farklar gösterir. Üçüncüsü ve en önemlisi, at üstünde savaşmanın belirli avantajları ve üstünlüğü vardır yaya’ya, yani piyâdeye göre. Öyleyse bu imkân, bu imtiyaz herkese verilemez.

Kimlere mi verilir? Bakalım. Yönetimi ister Mısır gibi katı mutlakiyet, ister Helen ve özellikle Roma gibi katı oligarşi, yani azınlık diktası modelinde olsun; kadim devletlerde ordunun atlı sınıfı, toplumun zadedân sınıfının

gençlerinden oluşurdu. Nisbeten ileri yaştakiler danışma meclisi, senato ve benzeri isimlerle anılan yönetim kurulunu oluştururken gençler de ülkeyi korumak veya yerine göre büyütmek amacıyla yapılacak savaşlarda orduların bu şerefli sınıfında görev alırdı. Lâyük mıdır ülkenin en ileri gelen, seçkin ailelerinin fertleri ön saflarda savaşsın, ölüm riski altında bulunsun? Elbette değildir. Bu sebeple savaş düzenleri sanıldığı gibi atlıların öncülüğünde kurulmazdı. Ön saflarda daima ya parayla tutulmuş askerler, ya da daha çok, ülke vatandaşı olmakla beraber zadedân sınıfına mensup olmayanlar bulunurdu. Kaçınılmaz kayıplar ön saftakilerden verilirken şerefli asiller bekler, belli bir üstünlük sağlanmışsa kaçan düşmanı kovalıyarak, değilse yüksek rütbeli komutanlarla beraber kaçarak; ama her iki durumda da şereflerini katlıyarak görevlerini yapmış olurlardı.

Kendi ırk ve sınıfından olanlar dışındaki herkesi “kötü öteki” gören “büyük” Roma’ya göre “halk” (populus), asılzâde (vatandaş: patrici) olanlardan ibaretti. Yönetim kurulunda (senato) bulunanlar onların yaşlıları, şövalyelik görevinde bulunanlar da gençleriydi. Bu sınıftan, yani “partici” olmayan Roma’lılar “plep” sınıfını oluştururdu. Ziraat, çobanlık, sanat ve ticaret Pleplerin işiydi. Romalıydılar ama, siyasi hakları yoktu. Buna karşılık vergi adı altında haraç vermek, askerlik ve yönetimin uygun göreceği diğer işleri yapmak da onların göreviydi. İmparatorluk sınırları içinde yaşayan diğer insanların ise hepsi köleydi. Savaşlarda esir düşmüş veya ordunun uzak bölgelere yaptığı seferlerde toplanıp getirilmiş “barbar” lardı onlar. Çünkü Roma’lı olmayan herkes barbardı Roma’ya göre.

Ortaçağ Avrupa’sında da durum pek farklı değildi. Büyük ve güçlü imparatorluk devri Roma ile kapanmış, güçlü ve büyük devletler, kolonilere sahip imparatorluklar devri henüz başlamamıştı. Devir derebeylik ve şehir devletleri devriydi. Derebeylerin de insanlık anlayışı aynıydı: Her şeyin sahibi ve mutlak yöneticisi bir asil sınıf ve varlık sebebi emirlere uymaktan ibaret bir alt sınıf. Kavram olarak eski çağlarla aynı olmakla beraber, kelime olarak şövalye bu döneme aittir.

Çok önemli bir nokta var: Vassal’lıktan Süzeren’liğe, yani himaye edilen konumundan himaye eden konumuna, kısacası alt sınıftan üste geçmenin yoludur şövalyelik. Uygulaması yok denecek kadar az olsa da teoride böyle bir imkân vardır. Bu bir mesajdır aslında: “Eğer bana gereğince hizmet eder, yeterince sadık ve itaatli olursan; eğer emsallerinden fazla çalışır, üstün başarılar gösterirsen; eğer bana kendini kanıtalarsan; seni ödüllendirebilir, sana

unvan bahşedebilirim; seni bizim aramıza bile alabilirim belki bir gün...”. Yaratana, O’nun öngördüğü dine, devlete itaat ve hizmet değil; bu kavramlara veya başka her hangi bir ülkeye, ideale sadakat ve bağlılık değildir istenen. Kula kul olmaktan başka seçeneği olmadığını insanlara bildirme, öğretme yöntemidir bu.

Kendini garantiye almadan kavgaya girmeyen şövalye’nin olmazsa olmazları şöyle sayılabilir:

- Bu bir unvandır, ancak daha üst rütbeli biri, bir senyör tarafından verilebilir
- Öncelikli görevi hâmi’sini korumak, onun emrinden çıkmamaktır
- Sonraki görevi kâfirleri yok etmek, yeryüzünden silmektir.

Bu unvanı almak için yapılan tören, aynı zamanda bu sorumluluklara uymayı öngören bir yemin törenidir.

Kahraman

Belli bir tarih dilimine ait gibi de görünse de, şövalyelik daha genel kapsamlı, bir bakıma insanla ve toplumla özdeşleşmiş bir kavramın, kahraman kavramının belli bir anlayışla somutlaştırılmış, belli bir kültüre mal edilmiş hâli.

Yiğit, cesur, bahadır anlamlarında bir sıfat olan kahraman kelimesi, isim olarak da bir işi yapan, sorumluluğunu taşıyan anlamına geliyor. Kastedilen, genellikle olumlu bir anlamdır. Hikâye kahramanı, roman kahramanı, film kahramanı, giderek çizgi-roman kahramanı terimlerine bu anlamdan yola çıkılarak ulaşılır.

Destanlar hep kahramanları anlatır: Gılgamış, Zaloğlu Rüstem, Oğuz Kağan, Robin Hood, Köroğlu, Battal Gazi, Kara Murat ve diğerleri. Herkesin kahramanı, olmak isteyip de olamadığı kişiliktir aslında. Terminatör, Rambo, Matriks’in Neo’su da çağdaş kahramanlar değil mi? Motorlu bisikletinin bir kenarına Deli Yürek yazdıran çocuk da kahramanını herkes bilsin istemektedir. İster, çünkü mademki o kendinin kahramanıdır, kendi de az çok o kahramandır artık. Eylemde değilse bile fikirde, düşüncede ve ahlâkta kahramanı ile özdeştir artık o. Öyleyse herkes bunu bilmeli, buna göre davranmalıdır kendine karşı.

Ne acıdır ki kahramanlar ölümsüz değildir. Ama onları ölümsüz yapan bir taife vardır: şâirler. Tarihi kahramanlar yapar, şâirler yazar. Kahramanlardan şâir de olanlar vardır

ama, her şâir de bir kahramandır aslında. Körler çarşısının ayna satıcısıdır o; kahramanlıkla cinnetin arasındaki ince çizgide yaşar. Truva savaşlarının Agamemnon, Paris ve Aşil gibi unutulmaz kahramanlarını bin yıllar ötesine taşıyan da kör bir şâir, Homeros'tur.

Ne yazık ki eline ölümsüzlük sihri, istediğini ölümsüzleştirme tılsımı verilmiş bu zümrenin büyük bir kusuru vardır: mübalağa. Onun için şâirlerin en başta gelenlerinden biri bunu itiraf etmekden kendini alamaz:

Aldanma ki şâir sözü elbette yalandır.

Sözlü edebiyatın temel temalarından biridir destanlar. Nesilden nesile, kuşaktan kuşağa aktarılan destanlar, kahramanı adım adım, her seferinde bir öncekinden biraz daha fazla abartır. Destanlar masala, masallar esatire, yani mitolojiye dönüşür. Bu sürecin kaçınılmaz sonucu ise tanrılaştırmadır.

Endülüs'ten başlayarak Avrupa'da yaygınlaşan kâğıt kullanımı ve kitap basımı ile edebiyat sözlü safhadan yazılı safhaya geçer. Bu yeni döneminde ticari amaçlarla basılan kitapların önemli bir kısmı şövalye hikâyeleridir. Gezgin halk şâiri artık köyden köye, kasabadan kasabaya gezip, turnuvalar, bayramlar, törenler ve kalabalıklar aramak zorunda değildir. Oturur evinde yazar söyleyeceklerini. Şairle muhatabının arasına bir bezirgân, kitap yayımcısı girmiştir artık. O da işini kendi kurallarına göre yapmak zorundadır. Halk ne istiyorsa onu verecektir. Halkın isteği değişmemiştir; kendi olmak istediği ama olamadığı kişiyi öğrenmek, anlamak istemektedir. Böylece şövalye masalları yaygınlaşmaya devam eder. Okuyucu bu masalları okudukça bunlara olan tutkusu artmakta, talep arttıkça arz da artmaktadır.

Talep nasıl artmasın ki? Feodal zulüm halkı canından bezdirmiştir. Muhkem şatolarında oturup zevk ve sefa içinde yaşayan asilzadeler, bütün ihtiyaçlarını kendi malları olan topraklarda yaşayan, gene kendi malları olan insanların sırtından sağlamaktadır. Toprağı işleyen, üreten; ama ancak kendi karnını doyuracak kadar üretebilen köylüler, senyöre olan borçlarını ödeyemediği anda senyörün şövalyeleri tepelerinde belirivermektedir. Halkın ne sığınabileceği bir yer, ne derdini anlatacağı bir makam vardır.

İşte bu noktada masal kahramanı iyi şövalye çıkar sahneye. Tek başına orduları dağıtır, zalimlerin şatolarını başlarına yıkar. Giderek doğa üstü güçlerle donatılır, kötü büyücülerle, cadılarla da baş edecek hale gelir. Zulme boyun eğmek hayat tarzı haline gelmiş bir toplumun uyuşturucusu olmuştur bir bakıma bu şövalye masalları.

Bu kitapların böyle hızla yayılması sonucunda bu şövalye tipine olan hayranlığı gerçek hayata yansıtmaya; onlar gibi konuşup, onlar gibi yaşamaya kalkışanlar da olmuş. Yönetimlerin bu durumdan rahatsız olduğu, hatta Şarlken'in bir ara bu kitapları yasakladığı söyleniyor. Bir yandan da kendisi gizliden gizliye okurmuş. Din adamları bu kitapların zararları hakkında vaazlar verirken, manastırlarda da gizli gizli okunurmuş. Hatta "Ermiş Teraza" bile mistik eserlerinden önce veya bunların arasında bir de şövalye romanı yazmış.

Oysa bu bilgileri bize aktaranların belki bilmediği, belki de bilmemizi istemediği bir yönü var bu kitapların. "Haçlı Ruhunu" nun olmazsa olmazıdır "şövalye ruhu". Yönetimler bu anlayışın, bu hayranlığın yayılmasını engellemek değil; kendi hedefleri doğrultusunda halkı yönlendirmek için daha güçlü bir şekilde yaygınlaşmasını güçlendirmek durumundadır.

Korkut Atam Şahit

Susuyorum; sustuğuma bakma kardaş,
Kardeşliğimin yollarına adadım isyanlarımı.
Canını canımdan bildim,
Kanını soyumdan.
Düşümle, türkümle, töremle alladım
pulladım.
Anadolu'ya gelin ettim bir yastık,

Boy boyladım, soy soyladım
Bil beni, gör beni, duy sesimi ey zalim,
Duy beni ey Musul,
Yüreğimi sana yolladım.

Gülüyorum; güldüğüme bakma kardaş,
İlman şerefliere sakladım tüm nefretimi,
Her sancağına yaramı değdirdim, yurdum
kokulu
Gözyaşını utancım; yangını evim bildim.
Sinemde sarıp sarmalamak istedim,
Mehmedim yüzlü.
İntikam kustum içten içe Kербela dehşetinde

Boy boyladım, soy soyladım.
Bil beni, gör beni, yola düştüm ey zalim,
Bekle beni ey Kerkük,
Bileğimi sana yolladım.

Duruyorum; durduğuma bakma kardaş,
Kürşad'lar sızıyor intihar eylemcisi
yüreğimden

Bir bilsen, nasıl da koyuyor sadece ağlamak
Ve ağlamak ne kadar da kadınca duruyor
yanaklarımda
Erkeklğim oluk oluk aktı maveraiüşşehirden*
Namusum bir milyon leke alımda, ırzına
geçilmiş

Boy boyladım, soy soyladım
Bil beni, gör beni, kork benden ey zalim,
Ayıpla beni ey Bağdat,
Utancımı size yolladım.

Ağlıyorum; ağladığıma bakma kardaş,
Önce gözyaşları olup düşecek hıncım,
Bir Filistinli hikâyesinden çıkıp geleceğim
üstünüze.
Üç milyon kalyonla gireceğim korkularına
zalimin
Gemileri korkaklara bıraktım; şehri
yakacağım.
Asr'a yemin olsun.

Boy boyladım, soy soyladım
Bil beni, gör beni, bekle beni ey zalim,
Duy beni ey Irak,
Vuslatımı sana yolladım.

Feyzullah DİVLİ 2007
*İstanbul-Bağdat arası

Çünkü Aşk İnsanlığın Evrensel Dilidir

Çünkü aşk insanlığın evrensel dilidir

Her aşk hikayesinde herkesi ilgilendiren bir bölüm vardır. Her aşta herkes kendinden bir şeyler bulur. Ne kadar çok tekrarlanırsa tekrarlanırsa yine de tazedir aşk hikayeleri. Çünkü değişmeden değişebilen ender şeylerdendir aşk. Ve sen sana yazdığım hikayede senin bildiğin tanıdığın aşkların hepsinden bir parça bulmalısın. Yine de içinde bilmediğin bir çok şey olmalı. Aşkın insanı yaşatan güç olduğunu anlatmalıyım sana. Ve her gönlün yeteneği kadar aşkı tanıyabileceğini öğrenmelisin. Bazı gönüllerin ne kadar “ben” ile sınırlanıp küçüldüğünü, bire kırk bire yüz kırk verebilecekken çoraklaştığını öğrenmelisin. Sarp kayalıklar gibi küçük bodur hüdainabit bitkilere benzer sevgi kıpırdanışlarını çiğneyip yok edecek kabalıkları bilmelisin. Gümrah ormanlara dönüşebilecek muhabbet filizlerinin nasıl çirkinliklerle, iğrenç sapkınlıklarla çürüyüp gideceğini bellemelisin. Aşkın varlığı öteki boyutlara, maddi alemde manevi alemlere nasıl taşıdığını anlatmalıyım sana. Benliğini dar beden elbisesinin içine mahkum edip özgürlüğün kanatlarıyla ötelere taşıyamayanların zavallılığını anlatmalıyım. Sonra büyük aşkların, büyük akıl almaz büyüklükteki çilelerinden bahsetmeliyim. Kanatlanıp uçabilenlerden. Dağları yerinden oynatabilenlerden. Nefesiyle ölüleri diriltebilenlerden. Ölmeden ölümsüzleşenlerden bahisler geçmeli bu hikayede.

Biliyor musun ? Bu sözlerin çok daha güzelini çok daha ölümsüzünü Mevlana hazretleri söylemişti yüzlerce yıl önceden. Yüzlerce yıl o ölümsüz sözler hep okundu, bilindi. Bilindi bilinmesine de anlaşıldı mı ? Anlaşıldı mı ? Mevlana hazretleri dedi de ne dedi ?

İşte işin burası biraz şüpheli. “Şu gök kubbe altında söylenmedik söz mü var ki konuşayım” diyen bilge haklı mıydı ? Haklıydı. Haklı olmasına haklı idi de, şu gök kubbe altında söylenmedik söz olmadığı da söylenmişti bir şekilde. Binlerce mi, on binlerce mi kaç yıldan beri yaşıyorsa yeryüzünde insanoğlu müşterek bir kaderi paylaştı. Acıktı, susadı, savaştı, kan döktü, soğuktan korunacak barınaklar yaptı, hayatını kolaylaştıracak eşyalar buldu, üredi. Bütün bu işleri yaparken yoruldu, sevindi, korktu, yalan söyledi, aldattı, aldatıldı, kaybetti

veya kazandı, üzüldü, sevdi. Ama hepsi sonuçta öldü. Sayısız insan sayısız hayat yaşadı. Hepsi kendi hayatının çok özel olduğunu düşündü. Kendini bütün insanlığın dışında –bir çoğu üstünde- olduğunu vehmetti. Bir bakıma doğrudu bu düşünce. Çünkü insan insanlığın ortak ve geniş ailesi içinde basit, küçük, önemsiz, geçici bir üye olmakla beraber varlık sahnesine geçişinden her nefes alışında karşılaştığı her şeyde olağanüstü idi. Tek idi. Benzersiz idi. “Ezelden bu güne kadar olan her şeyi bana söyleyin ebede kadar olacak her şeyi ben size haber vereyim” diyen bilge yanılmış değil miydi. ? Elbette yanılmıştı. Sadece ezelden bu güne kadar olan her şeyi bilmenin imkansızlığı yönüyle değil bu yanılığ. O mümkün bile olsa insanın determine edilemeyecek tercihleri, seçme iradesi, özgür düşüncesi de bu varsayımın gerçekten ne kadar uzak olduğunu göstermeye yetmez mi ? İşte insanlığın belki en acı çelişkisi, terazinin çekmeyeceği ağırlık noktası burası. Teklik içinde çokluk, çokluk içinde tekliğini yaşamak zorunda oluşu.

Bu yaman çelişki aşkla çözülür ancak. Aşk ise benliğini aşabilmekle mümkün. Ya aşk benliğinden edecek seni ya sen benliğinden vazgeçerek aşkı bulacaksın. Çünkü “ben” derken aşktan bahsetmen abes olacaktır. Ve insan asla ben demekten vazgeçmeyecektir. Geriye kalan aşkın tıpkı gerçeğine nazaran yalanı, aslına nazaran alçak ve düşük olanı yaşadığımız bu hayat gibi yanılısama olmasıdır. Aşktan bahsedenden, arzularından, tutkularından, temel güdülerinden, heva ve heveslerinden bahsediyor olacaktır.

İnsan neden asla ben demekten vazgeçmez biliyor musun ? Çünkü insan menfaatına şiddetle düşkündür. Varolmasının temel içgüdüğü varlığını devam ettirmek olduğu için menfaatına düşkündür. Bu bakımdan ihtiyarlığı seviyorum. İhtiyarlık biraz da artık varlığının devam edemeyeceğine ikna olma evresidir. Kabullenme noktasıdır. Alışkanlıklarını, saplantılarını, tutkularını, bağımlı olduğu şeyleri aşabilenler için ihtiyarlık; hayatı özümsemiş olmanın rahatlığını bulma şansıdır. Adını anmaya değmeyecek birinin dediği gibi; “yetmiş yaşında bir ihtiyarın gönlünden alınmış huzur ne güzel doğum günü hediyesi” olurdu.

Lanetli Mektup

Seni, uzak kentin ışıklarıyla büyülenmen ve saçından tırnağına bana ait, düşlerine ait heyecanını kırmızı rujlu sabahların ve kırmızı kadehli masaların kahkahalarına feda etmen için doğuran anaya ve bakan, büyüten babaya, seni satan dostuna ve ellerinden tutamayan ve geç kalan bana lanet olsun. Lanet olsun saçlarından tel tel şehvet dokuyan tezgahtar kılıklı ve sırtlan çeneli iş adamlarına ve onların mirasçılara ve güzellik uzmanlarına... Lanet olsun sana namusunu unutturacak beyaz eldivenli doku- nuşlara, sırtıkan duruşlara ve kirli sularla durulanışa ve adına gençlik denilen kör kütük sarhoşluklarda yalnızlıklarda kayboluşa, yok oluşa ve yolunuşa. Lanet olsun!

Arabesk söyleyen dudaklarımla ve arabesk yivli isyanımla ve arabesk seven zevkimle geçiyorum ve geçeceğim hayallerinden akşamüstleri ey şehir. Genetiğiyle oynadığın çocuklarımla ve çocukluklarımla, yiğitlerimin, genç kızlarımla hesabını yüz yüze ve dövüşe dövüşe ve kan tükürmecesine sormak için ve ağrıtmak için şampanya sarhoşu kafanı ve kadın kokulu yakarı yırtmak için geliyorum. Sevilesi ve dokunması tarafları bırakmadığın yanakların, yasakların ve saçların, hayallerin, uykuların ve uykusuzlukların intikamını ağzındaki preslenmiş hayallerimden mal edilmiş purondan, sırtındaki markadan, bindiğinden ve indiğinden ve indirdiğinden, dilindeki entel laflardan ve saçmalıklarından ve küçümseyen bakışlarından, küçücük gururundan ve kapkara ruhundan ve karanlıktan, karartıkların adına almak için geliyorum. Kir pas giyimli ellerimi büyüterek ve ellerimle büyüterek, tırnaklarımla bileyerek ve bilerek ve bilerek ve tarihe, coğrafyaya ve edebiyata ve raconcu âlemlere bildirerek geliyorum.

Gerekli olduğu için ve gereğini yerine getirmek için bacağına sıkılmış, saçlarından yakalanıp sürütükçe süründürülmüş bir tutam sevdanın sadakatidir bizi buna mecbur eden. Sensin. Senin ve senin gibilerin ve senin olanların ve senden olanların vermesi gereken bir tüketici hakkı ve hukukudur bu. Geri dönüşümü hesap edilmemiş sorumsuz, sorgusuz ve tek renkli bir inisiyatifin isyana ve ayrılığa, sebebe ve sonuca, Türk ve dünya tarihi açısından

önemine dönüşümünün bugünüdür. Daha deniz kıyısı düşlerimizdeki umutsuzluğu, durgunluğu, tükenişi ve tüketilişi ve düşenleri, düşecekleri yüzüne tükürdükçe soracağız bir bir. Yoksulluğumun inadına kırdığım her kadeh ve içtiğin her sokak çocuğu kokulu viskinin hesabına dair bir varoş kabadayısı yürüyüşüyle ve fedakârlığıyla çıkacağım karşıma. Önünden çıkacağım, önüne çıkacağım; delikanlıca ve delmecesine. Bir çocuk hışımıyla ve bir eşkıya ruhuyla sıkacağım sadece hak ettiğini yememiş gırtlığından sağlı sollu. Sıralayacağım babamın yarım yamalak küfürlerini, anamın bedduasını ve yurdumdan insan manzaralarının manzarasızlığını.

Seni senden uzaklaştıran, uzaklaşan ve sensizlikle ve senden başkasıyla uzlaştıran, geceye, gündüze ve gülden başka her kokuya, her musikiye, her dudağa ve her yalana, yalancıya ve yanılığa lanet olsun. Lanet olsun; şehri kuşatan, şehirle kuşanan ve kuşatılmayan ve anlatılmayan ve anlamayan, aynasız, sancısız, şarkısız, yüreksiz, kemiksiz ve donsuz kahpelere ve kahpeliklere...

Salıver saçlarını bir o yana bir bu yana ey yâr! Susma; arabeskin, siyah rengin, sadeliğin saadetin, namusun ve uykusuzluğun ve suyun, ruhun, tarihin, kınanmış ceddinin dirilişiyle, kiniyle ve bilenişiyle vur. Vur, tırmala ve yırt ve kanat ve ağlat o sahte suratları, kahkahaları. Salıver türkülerini bir o yana bir bu yana. Tut ellerimi biraz; nefret bulaşsın, öfkeler sallasın ve uyandırsın, saçlarına merhametle dokun- sun yüreği mert, yüreği alev alev ve nağme nağme olan öcü alınmış şiirler. Tut ellerimi biraz; yaşamak bulaşsın, umut aşılansın ufku tarayan ama sana bir defa bakacak cesareti haznesinde bulamamış ruhum ve aydınlığım ve tek hasretim. Kana kana çağırsın seni sürgünlerinden; yana yana vursun yumruğunu sana bir ölüm sunmak adına ve senin adına ve sensizliğe. Ahh yâr! Eyvah yâr!

Lanet olsun!

Feyzullah DİVLİ

İnekle Sivrisinek

Bir gün koca bir inek
Pek çakıllı pek yokuş
Bir yolda gidiyormuş

Sıska bir sivrisinek
Boynuzuna konarak
Demiş "Kuzum, bana bak;

Yolumuz pek çok uzun
Yorulunca boynuzun
Haber ver de ineyim
Sana ağır gelmeyim."

Ona demiş ki inek:
"Budala sivrisinek
Ö kadar küçüksün ki
Öyle hafif yüksün ki
Seni duymadım bile..."

sizden gelenler sizden gelenler sizden gelenler sizden gelenler lenler

HEPİNİZE TESEKKÜR EDERİM

Ne istedim sizden... Bir özgürlük tanesi kopup geliyor bebekliğimden bu yana. Artık yaşamanın ağır, insanlarla uğraşmanın tüm akreplerle rekabet halinde olduğunu anlatan yazılar yazmamın kalemime bir faydası olmadığı tezini çürütecek gücüm kalmadı. Çok değerliydim yazılarım, gözbebeğimdiler hepsi. Kelimelerime hayran olduğum kadardı benim ömrüm zaten. Hepsi davalarımı yansıtıyordu cesaretle insanlara. Her biri yüklediğim anlamla haykırıyorlardı markasız bir bedenle gezinen aşağılık insanlığa. Zor oluyordu aslında, hepsi birer ergen olma yolundaydılar. Yazar olmak nasıl bir hırs, bu yolda senelerimi harcamak, bir kelimeyi kırmadan yerli yerine oturtmak için harcadığım düşler. Bilebilirler miydi(?)... Bir kelimeyi özlemek! Ne demektir bu? İnsanların bana paslanmaz bir şizofren gözüyle baktıklarını biliyorum. Bu diyara sürüklendiğimden beri kelimelerimle yaşıyorum ben. Onları kaybettiğimi düşünmek bile kilitliyor beni. Hepsine eşit davranıyorum yazılarımın. Onlar benim dengeleyen bu cumhuriyet sevdalısı yanıma fişekliyorlar. İçimdeki yenilikçi ruhu, körelmiş bir ülkeye sunmadan yontmaya çalışıyorlar. Beni bu kadar zorlamalarını acemilik olarak görmüyorum. Hafızamı silmek, bana kendilerini unutturmak istemedikleri de bir gerçek. İnsanların dünya denilen zincirli kuyuda hayal ve fani arasında kalması kadar zor bir olay yok. Aynı zamanda gururumun şaha kalkmadığını da söylesem tam bir fiyasko gözüyle bakabilirler. Siyam ikizi gibiyim kelimelerimle ben. Ayrılamiyorum, bazılarını da çok özliyorum, kimisini kısıkanıyorum. Her türlü renge bürünebiliyorum ben onlar için... Her günüm paramparça oluyor, toplamaya çalışıyorum yurtsever bir edayla gezinen milletimin yankısında. Ama anlıyorum hepsini duyabiliyorum. Aklından zoru olan bir kızın söylediğine ters düşmekti hepsinin gayesi.

Ceylan Yayla

GÜLce!

“prangalar vurulu kalbimin ellerine
kelepçeli duygular sensizliğin hapsinde
özgürlük sensin..
sensizlik mahkumiyet..
Gardiyan! kur dar ağacını..
sehpama atacağı tekmeyle yaşamım olacaksın;
bil!
ölümden ancak ölürsem kurtulurum
beni hergün öldüren sensizlik
idam sehpasında son bulacak
yaşayacağım yeniden..
yaşayacağım..
toprakla kucak kucağa...”

GÜLce!

sizden gelenler sizden gelenler sizden gelenler sizden gelenler lenler

KÜSMÜŞEM

*Küsmüşem men dosta sene
Gönül goydum intizar ne?
Bu kıymatlı gardaşığız
Yiter geder kimlere ne?

Galasında bayrakını
Galdırmasın ulu mevla
Yalvarıram ey Türklüğüm
Mene senden dua yolla

Garipliğin neçesine
Erişmişem bilinmezem
Yanar oldu ciğerimde
Neden olur görünmezem

Her gün diyende kıymatlımı
Torpak alır görmez misen
Öz kardaşım men sene
Erişemem bilmez misen

Hani mende can galmiir
Gısmet ola rüyana düşem
Birlikimin bağı kopir
Görmeyen göze küsmüşem

Ocak 2007 Fatma Gülşen*

ELA

*Çocuğun gelince süt dişleri
Büyür annenin sevinci
Su içlerinde çakıl tanesi
Ve mayhoş bir ağartı uçlarında
Eladır bu
Çiy damlası tırnakları
Diş goncasında acı bir kamaşma
Gülerken ağlaması

Deli kız kaptırır gönlünü
Aydede uçurur geceler boyunca
Ve durulur da pembeleri
Avuçlanmış bir su yalnızca
Yürüse sokaklarda denize baksa
Sözler, kokular
Boyuna ince bir düşünce
Eladır bu

Şair yüreği açar dikenleriyle
Konmasa da yorgun kuşlar
Bir kızdır koklayan
Tırnakları kanar, incelir düşleri
Eladır bu
Ah şair çocuk
Köpük toplar kızların koynundan
Sürer gökyüzüne güz günleri

Şu utangaç gökyüzü
Uçsa bulutlarla, kuşlarla konsa
Derelerin gümüş rengi
Çoğalır bir damla gözyaşıyla
Kadınlar ki solgun öykülerde
Kol kanattır çocuklara
Türküler, kederli aşk şiirleri
Eladır bu

Musa Öz*

sizden gelenler sizden gelenler sizden gelenler sizden gelenler lenler

SENİ SEVMEK

*Güne doğan heyecanlı bir kokuydun sen
Gamzelerinde gülüşlerin
Kim derdi ki gidecektin veda bile etmeden
Boşlukta yankılanan ağır adımlarda
Sonu olmayan yolculuk gibiydi seni sevmek...*

*Bombardıman altında kalmış bir şehrin
Sandalyeye oturmuş insan silüetinde
Damarında kan kırmızı dehşet adrenalin*

Göz

Kulak

Burun dağılmış halde

Picasso'nun yüzleri gibiydi seni sevmek...

*Hüzün saatlerinin azgın dalgalarında dibe çöküp
Senden önce bilmediğim o rengarenk dünyanın*

Nefessiz

İvmeli düze çıkışlarında

Yanıbaşındaki yokluk gibiydi seni sevmek...

Senden değil kendimden korktuğum

Umut etmenin yasında

En ufak parçalarına ayrılmış platonik bir aşkın

Boynu bükük gerçeğe aykırılığında

Çözümü olmayan düğüm gibiydi seni sevmek...

Güneş ışığının yansımasydı saçlarında

Ufukta oluşan parlak görünüm

Birden bire gecelerin veziri oluyordu bakışların

Ve şimdi yaldızlı dudaklarında hüküm sürdüğüm

Fırtına sonrası bir kalbin sonsuzluğa uzanışında

Sanki...

Buzlu sulara açık yol gibiydi seni sevmek...

Nigar Öztürk

HARPUT TÜRKÜSÜ

*Harput'tan inen şu geline bakın.
Kınalar belemiş, eline bakın.
Hele şu zalimin haline bakın.
Yar oyna eğlensin yaralı gönlüm.*

*Harput'tan iniyor gözü sürmeli.
Aman Allah bu güzeli görmeli.
Öpmeli, sevmeli, canlar vermeli.
Yar oyna eğlensin yaralı gönlüm.*

*Harput'un etrafı bağ ile çiçek.
Kalenin dibinde oturak içek.
Gırnata çalanda yar olsun köçek.
Yar oyna eğlensin yaralı gönlüm.*

*Harput'un içinde bir ulu kaya.
Gakkoşlar çığırır hoyratla maya.
Mezra'dan Harput'a yürüdüm yaya.
Yar oyna eğlensin yaralı gönlüm.*

*Harput'un içinde güzeller dolu.
Kaleden görünür Pertek'in yolu.
Bir nazlı dilberin olmuşum kulu.
Yar oyna eğlensin yaralı gönlüm.*

*Harput'un içinde bir yüksek kale.
Yar seni sevmişim, vermezim ele.
Mecnun, Ferhat gibi düşmüşüm dile.
Yar oyna eğlensin yaralı gönlüm.*

*Harput'un içinde eski kilise.
Dostlar sevdiğimin adı Halise.
Ben bülbülüm eğer yarım gül ise.
Yar oyna eğlensin yaralı gönlüm.*

*Harput'un dibinde meşeler, dutlar.
Bu benim sevdama ağlar bulutlar.
Şen olasin Harput, sende umutlar.
Yar oyna eğlensin yaralı gönlüm.*

Nihat Kaçoğlu

Şiir Defteri

Pia

*ne olur kim olduğunu bilsem pia'nın
ellerini bir tutsam ölsem
böyle uzak seslenmese
ben bir şehre geldiğim vakit
o başka bir şehre gitmese
otelleri bomboş bulmasam
içlenip buzlu bir kadeh gibi
buğulanıp buğulanıp durmasam
ne olur sabaha karşı rıhtımda
çocuklar pia'yı görseler*

*bana haber salsalar bilsem
içimi büsbütün yıldızlar basar
bir hançer gibi çıkıp giderdim
ben bir şehre geldiğim vakit
o başka bir şehre gitmese
singapur yolunda demeseler
bana bunu yapmasalar yorgunum
üstelik parasızım pasaportsuzum
ne olur sabaha karşı rıhtımda
seslendiğini duysam pia'nın
sırtında yoksul bir yağmurluk
çocuk gözleri büyük büyük
üşümüştür ürpermiş soluk*

*ellerini tutabilsem pia'nın
ölsem eksiksiz ölürdüm*

Attila İlhan

Şiir Defteri

Harput Ağrısı

Yel, dağından taş götürür
Çevredeki orman hani ?
Derdi gözden yaş götürür
Merhem hani, derman hani ?

Harputlu bir "Alıcıküş"
Demek sebep değil yokuş.
Her bahar bir oğul uçmuş
Petek nerde, kovan hani ?

Bu kaçış ovaya doğru
Kalan bir cevapsız soru.
Pirler, âşıklar huzuru
Meclis nerde, divan hani ?

Kaleminde çizgi: Âyet
Kılıcında kale: diyet
Duygusunda kutsal niyet
O "dal boylu civan" hani ?

Bir sır ki ehline ayan!
Gariplere saygı duyan,
Tac edip başına koyan
"Dost, dost!" deyen ihvan hani ?

Rum 'dan Kafkas 'dan yürünür;
Üçyüz atlı "can" görünür.
"Harput 'ta cihan görünür"
Deyip gelen kervan hani ?

Kayaoğlu dinle bir kez:
Her dua yağmur getirmez
Çık da harabesini gez
Atayurdum yuvan hani ?

Ömer KAYAOĞLU

Şiir Defteri

Sanat

*Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek,
Bizim diyarımız da binbir baharı saklar !
Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek,
İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar.*

*Sen kubbesinde ince bir mozaik arar da
Gezersin kırk asırlık bir mâbedin içini.
Bizi sarsar bir sülüs yazı görsek duvarda,
Bize heyecan verir bir parça yeşil çini...*

*Sen raksına dalarken için titrer derinden
Çiçekli bir sahnede bir beyaz kelebeğin;
Bizim de kalbimizi kımlıdatır yerinden
Toprağa diz vuruşu dağ gibi bir zeybeğin.*

*Fırtınayı andıran orkestra sesleri
Bir ürperiş getirir senin sinirlerine;
Izdırap çekenlerin acıklı nefesleri
Bizde geçer en hazin bir mûsikî yerine !*

*Sen anlayan bir gözle süzersin uzun uzun
Yabancı bir şehirde bir kadın heykelini;
Biz duyarız en büyük zevkini ruhumuzun
Görünce köylünün kıvrılmayan belini...*

*Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken
Söylenmemiş bir masal gibi Anadolu'muz,
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz*

Faruk Nafiz ÇAMLIBEL